

TRONDHEIM KOMMUNE

Miljøenheten

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep

N-0030 OSLO

Vår saksbehandler
Anne Sissel Ness

Vår ref.
15/14030/ V45
oppgis ved alle henv.

Deres ref.

Dato
21.04.2015

Høringsinnspill fra Trondheim kommune - NOU 2014: 15 Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?

Vedlagt følger saksutredning og vedtak fra formannskapsmøte 14.04.2015.

Med hilsen
TRONDHEIM KOMMUNE

Marianne Langedal
miljøsjeff

Anne Sissel Ness
fagleder landbruk

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:
Saksutredning
Saksprotokoll

Postadresse:
TRONDHEIM KOMMUNE
Miljøenheten
Postboks 2300 Sluppen
7004 TRONDHEIM

Besøksadresse:
Erling Skakkes gate 14

Telefon:
+47 72542550

Telefaks:
+47 72542551

Organisasjonsnummer:
NO 942 110 464

E-postadresse: miljoenheten.postmottak@trondheim.kommune.no
Internettadresse: www.trondheim.kommune.no

Saksprotokoll

Utvalg: Formannskapet
Møtedato: 14.04.2015
Sak: 77/15

Tittel: **Saksprotokoll - Høring - NOU 2014: 15 Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?**

Resultat: Behandlet
Arkivsak: 15/14030

VEDTAK:

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar til Landbruks- og matdepartementet:

Sør-Trøndelag er et tyngdepunkt for oppdrett av rev, med nær halvparten av revetispene i norsk pelsdyrnæring, og 26,6 millioner i verdiskaping fra salg av reveskinn. Trondheim kommune er av den oppfatning at norsk pelsdyrnæring i all hovedsak kjennetegnes av god dyrevelferd, der omsorg og engasjement for dyrene står sentralt hos oppdretterne. Rapporter fra Mattilsynet viser at det ikke forekomme hyppigere brudd i denne næringa, enn i andre landbruksnæringer. Dette er viktige årsaker til at norsk pels er et kvalitetsprodukt, som etterspørres på det internasjonale markedet. For dette arbeidet fortjener også våre lokale pelsdyrbønder anerkjennelse.

I Trondheim kommune fins det tre pelsdyrfarmer. To av disse har pelsdyr som tilleggsnæring, ved siden av annet landbruk. Både som tilleggsnæring og heltidsnæring er pelsdyroppdrett en viktig kilde til inntekt og livsgrunnlag for pelsdyrbøndene og deres familier.

Pelsdyrfarmene i Trondheim jobber for åpenhet rundt næringa, og inviterer interesserte til å komme inn på pelsdyrfarmene for å lære om næringa. Det arrangeres åpne dager, og pelsdyrbøndene er velvillige med tanke på å ta imot besøkende.

Trondheim kommune støtter flertallet i utvalget som har gjennomgått pelsdyrnæringen, jf. NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?", og mener det er riktig å opprettholde pelsdyrnæringen. I en bærekraftig utvikling av næringa må det være fokus på god dyrevelferd, samtidig som det arbeides for et felles nordisk regelverk for dyrevelferd, for å ivareta like konkurransevilkår. For å sikre bedre dyrevelferd og omdømme for næringa er det viktig at Mattilsynet styrker kontrollen av aktørene ved både uanmeldte og varslede besøk.

Behandling:

Eirik Schrøder (Ap), forslag pva Ap, SV

Formannskapet i Trondheim kommune støtter mindretallet i utvalget som har gjennomgått pelsdyrnæringen, jf. NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt

avvikling? ” og mener det er riktig å gjennomføre en styrt avvikling av pelsdyrnæringa i Norge.

Elin Marie Andreassen (FrP), forslag pva FrP, H og KrF

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar til Landbruks- og matdepartementet:

Sør-Trøndelag er et tyngdepunkt for oppdrett av rev, med nær halvparten av revetispene i norsk pelsdyrnæring, og 26,6 millioner i verdiskaping fra salg av reveskinn. Trondheim kommune er av den oppfatning at norsk pelsdyrnæring i all hovedsak kjennetegnes av god dyrevelferd, der omsorg og engasjement for dyrene står sentralt hos oppdretterne. Rapporter fra Mattilsynet viser at det ikke forekomme hyppigere brudd i denne næringa, enn i andre landbruksnæringar. Dette er viktige årsaker til at norsk pels er et kvalitetsprodukt, som etterspørres på det internasjonale markedet. For dette arbeidet fortjener også våre lokale pelsdyrbønder anerkjennelse.

I Trondheim kommune fins det tre pelsdyrfarmer. To av disse har pelsdyr som tilleggsnæring, ved siden av annet landbruk. Både som tilleggsnæring og heltidsnæring er pelsdyroppdrett en viktig kilde til inntekt og livsgrunnlag for pelsdyrbøndene og deres familier.

Pelsdyrfarmene i Trondheim jobber for åpenhet rundt næringa, og inviterer interesserte til å komme inn på pelsdyrfarmene for å lære om næringa. Det arrangeres åpne dager, og pelsdyrbøndene er velvillige med tanke på å ta imot besøkende.

Trondheim kommune støtter flertallet i utvalget som har gjennomgått pelsdyrnæringen, jf. NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?", og mener det er riktig å opprettholde pelsdyrnæringen. I en bærekraftig utvikling av næringa må det være fokus på god dyrevelferd, samtidig som det arbeides for et felles nordisk regelverk for dyrevelferd, for å ivareta like konkurransevilkår. For å sikre bedre dyrevelferd og omdømme for næringa er det viktig at Mattilsynet styrker kontrollen av aktørene ved både uanmeldte og varslede besøk.

Votering

Ved alternativ votering mellom Schrøders forslag og forslaget fremma av Andreassen, ble Andreassens forslag vedtatt med 6 stemmer (FrP, 3H, KrF; Rødt), mot 5 stemmer (3Ap, SV, V) avgitt for Schrøders forslag.

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Saksframlegg

Høring - NOU 2014: 15 Norsk pelsdyrhold - bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?

Arkivsak.: 15/14030

Forslag til vedtak:

Formannskapet avgir på vegne av Trondheim kommune følgende høringssvar til Landbruks- og matdepartementet:

- Alternativ 1: Formannskapet i Trondheim kommune støtter flertallet i utvalget som har gjennomgått pelsdyrnæringen, jf. NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?" og mener det er riktig å opprettholde pelsdyrnæringa med de endringer og utviklingsbehov som utvalget skisserer.
- Alternativ 2: Formannskapet i Trondheim kommune støtter mindretallet i utvalget som har gjennomgått pelsdyrnæringen, jf. NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?" og mener det er riktig å gjennomføre en styrt avvikling av pelsdyrnæringa i Norge.

Bakgrunn

Landbruks- og matdepartementet har sendt på høring NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling? Gjennomgang av pelsdyrnæringen", med høringsfrist 26.4.2015.

Utredningen er avgitt til Landbruks- og matdepartementet og Klima- og miljødepartementet av et utvalg som ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 4.10.2013. Utvalget leverte sin innstilling 15.12.2014. Utvalgets flertall går inn for bærekraftig utvikling av næring, mens et mindretall går inn for styrt avvikling. Ett medlem ønsker ikke å gi en anbefaling om alternativene.

Kort om omfanget av næringa nasjonalt og lokalt:

NILF (Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning) har i 2014 utarbeidet rapporten om Perspektiv på pelsdyrnæringa i dagens og framtidens Norge. Ved begynnelsen av 2014 hadde Norge 277 bruk med pelsdyr. Det var 125 farmer med mink og 178 farmer med rev. De fleste har bare ett dyreslag, men noen har både mink og rev. Mange farmer har kombinasjon med andre husdyr, særlig sau.

Minkoppdrettet har et tyngdepunkt i Rogaland med 53 % av minkfarmene og 57 % av minktispen. Gjennomsnittlig besetningsstørrelse er på landsbasis 1382 minktisper.

Oppdrett av rev har et tyngdepunkt i Sør-Trøndelag med 38 % av revefarmene og 47 % av revetispene. Landsgjennomsnittet er på 272 revetisper pr. farm mens den i Sør-Trøndelag er på 336 revetisper pr. farm.

Trondheim kommune

Kommunene med flest revetisper pr. 1.1.2014 er*:

Oppdal	7929 tisper
Agdenes	5118 tisper
Nord-Fron	2800 tisper
Gjøvik	2783 tisper
Gloppen	2552 tisper
Melhus	1993 tisper
Trondheim	1912 tisper
Leirfjord	1875 tisper

* Hovland, I., 2014, Fylkesfordelt verdiskaping i pelsdyrnæringa. Mail til LMD av 12.11.2014

Sør-Trøndelag har en verdiskaping på 26,6 millioner kroner i skinnsalg for rev. I tillegg kommer forindustrien. Pelsdyr fores med ferskt våtfør som i stor grad baseres på råvarer fra slakterier innen husdyr, oppdrettsfisk og fiskeri i tillegg til noe karbohydratkraftfor. Midt-Norsk før holder til i Trondheim, men blir i løpet av året flyttet til Oppdal.

I Trondheim er det pr. 1.1.2015 tre pelsdyrfarmer, to med rev og en med både rev og mink. Til sammen er det 1 580 revetisper og 650 minketisper i kommunen. Næringa har lokalt et omfang på 8-9 årsverk. På to av gårdene er det også annen landbruksvirksomhet. Pelsdyrgårdene i Trondheim har hatt en åpen linje overfor besøkende som ønsker å se og lære om næringa.

En lokal pelsdyrbonde sier til kommunens landbruksforvaltning:

"Gårdene i Trondheim preges av åpenhet for gjester som vil komme på besøk for å se og lære. Våre pelsdyrgårder kjennetegnes av god dyrevelferd og seriøse og kunnskapsrike bønder. En avvikling av pelsdyrnæringen vil ikke få store utslag for kommuneøkonomien som så, men det vil bety svært mye for bøndene og familiene som måtte bli rammet. Pelsdyrbøndene fortjener å bli verdsatt og å få en rettferdig behandling, på lik linje med enhver yrkesgruppe. Vi er ikke mange, men vi gjør en viktig jobb og representerer bærekraftige arbeidsplasser i kommunen."

Sammendrag av utredningen

Den norske pelsdyrnæringen er under gjeldende rammevilkår en lønnsom og internasjonalt konkurransedyktig næring. Samtidig er pelsdyrnæringen omstridt. Noen land har helt eller delvis avviklet pelsdyrhold eller er i gang med prosesser for dette. Det er to forhold som særlig trekkes fram som begrunnelse for å avvikle næringen. Det ene er spørsmålet om dyrevelferden i næringen er god nok. Det andre gjelder betydningen av formålet med næringen, d.v.s. om produksjon av pels er et akseptabelt formål for å holde disse dyrene i bur.

Formålet med utredningen har vært å bidra til forutsigbarhet om framtidige rammevilkår for pelsdyrnæringen. Selv om et flertall i utvalget går inn for en bærekraftig utvikling må det likevel understrekes at forutsigbarheten begrenses av særlig to forhold. For det første at næringen konkurrerer i et internasjonalt marked der prisene svinger fra år til år. For det andre at selv med et regelverk med krav til dyrevelferd på samme nivå som for annet husdyrhold og en streng etterlevelse av regelverket, er det lite sannsynlig at motstanden mot pelsdyrhold vil forsvinne.

Utredningens kapittel 3 omhandler pelsdyrnæringas historie, næringa i dag og pelsdyrforskning. Pelsdyrholdet i Norge startet i 1905 med hold av rev. I 1927 kom importert amerikansk mink. I dag har vi mink og rev (sølvrev og blårev) og alle pelsdyr stalles opp i nettingbur med nettinggolv. I Norge er det en liten økning i antall bruk med pelsdyr samtidig som det også blir flere dyr i hver farm.

Trondheim kommune

På verdensbasis står Kina for 69 % av produksjonen av rev, Finland 25 % og Norge for 3 %. Når det gjelder mink produseres 34 % i Kina, 37 % i Norden totalt og i Norge 1 %. Norske skinn omsettes på internasjonale skinnauksjoner.

Internasjonal forskning er primært relatert til dyrenes velferd. Dagens norske forskning er delfinansiert av pelsdyrnæringa.

Kapittel 4 omhandler økonomiske forhold. Nettoverdien av den norske pelsskinnproduksjonen har etter år 2000 ligget på mellom 200 og 300 millioner kroner årlig. I 2013 lå verdien på 486 millioner kroner. Den største kostnaden er førkostnaden. NILF (Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning) har beregnet verdiskapingen i primærproduksjonen for 2013 til 231 millioner kroner, og den samla årlige verdiskapingen til å ligge på 298 millioner kroner. Samla sysselsetting er 450 årsverk og de totale årlige tilskudd til næringa kan anslås til 35 millioner kroner.

Kapittel 5 omhandler naturmangfold og miljø og setter fokus på rømning og virkning på økosystemer og biologisk mangfold.

Kapittel 6 omhandler motstand mot pelsdyrhold og gir eksempler på meningsmålinger om pelsdyrhold utført i Norge og Europa de siste årene.

Kapittel 7 drøfter og vurderer etiske spørsmål rundt pelsdyrhold. De etiske spørsmålene som gjelder pelsdyr er en del av de generelle etiske spørsmål som gjelder alt dyrehold. De sentrale etiske spørsmålene rundt pelsdyrhold, er spørsmålet om dyrevelferden for pelsdyrene og spørsmålet om formålet med hold av pelsdyr. Det vil si om det kan forsvares å holde og avlive pelsdyr for pelsens skyld.

Dyrevelferdsmeldingen av 2003 pekte på en rekke utfordringer ved pelsdyrholdet og foreslo en gjennomgang av gjeldende regelverk for å sikre bedre dyrevelferd. Utvalget konstaterer at det nye regelverket danner grunnlag for bedre velferd, men at det fortsatt er velferdsutfordringer i dagens pelsdyrhold. Spesielt er det knyttet til dyrenes muligheter til utforskning og variert aktivitet. Det er også fortsatt utfordringer knyttet til dyrenes tillitsfullhet overfor mennesker samt store tunge blårev og hold av minkvalper i større grupper.

Utvalgets anbefalinger:

Kapittel 8 tar opp ulike aspekter ved en bærekraftig utvikling av næringen. Tiltak for å styrke konkurransekraften, tiltak for å styrke næringas legitimitet og tiltak for å redusere risiko for uheldige virkninger på naturmangfoldet. Når det gjelder styrking av næringas legitimitet peker utvalget på forhold som kan styrke dyrevelferden. Utvikling av driftsformer som erstatter eller supplerer dagens nettingbur, og som kan bedre dyrenes behov vil kunne øke velferden. Det pekes videre på tiltak som avl for tillitsfullhet, styrking av avlsarbeidet, og å ta i bruk velferdsvurderinger som dokumenterer dyrevelferden. Utvalget mener det er behov for mer forskning som vil bidra til økt dyrevelferd. Utvalget foreslår også automatisk lukking av dører og porter samt varslings- og meldeplikt ved rømning av pelsdyr.

Kapittel 9 omhandler styrt avvikling. Mulighetene for omstilling til annen landbruksproduksjon vil være varierende. Et forbud mot pelsdyrhold i Norge bør klargjøres ved en ny lovbestemmelse. Utvalget vurderer om et forbud kan medføre erstatningsplikt for staten og utvalget anbefaler at et forbud kombineres med en form for kompensasjon. Utvalget mener det er betenkeligheter ved å sette en for lang utfasingstid.

Kapittel 10 inneholder utvalgets anbefaling.

Kapittel 11 gjennomgår økonomiske og administrative konsekvenser. Flertallets forslag om bærekraftig utvikling vil ha begrensede økonomiske og administrative konsekvenser. Når det gjelder kompensasjon for bortfall av retten til å drive med pelsdyr, er det vist til beregninger foretatt av NILF.

Konklusjon

Utvalget som har gjennomgått pelsdyrnæring, jf. NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?" har ikke avgitt en enstemmig anbefaling. Flertallet mener det er riktig å opprettholde pelsdyrnæringa med de endringer og utviklingsbehov som utvalget skisserer, mens mindretallet mener det er riktig å gjennomføre en styrt avvikling av pelsdyrnæringa i Norge.

Rådmannen har derfor lagt fram to alternative forslag til vedtaket, et som støtter flertallet og et som støtter mindretallet.

Rådmannen i Trondheim, 27.3.2015

Einar Aassved Hansen
kommunaldirektør

Marianne Langedal
Miljøsjeff

Elektronisk dokumentert godkjenning uten underskrift

Vedlegg:

Høringsbrev med lenke til NOU 2014:15 "Norsk pelsdyrhold – bærekraftig utvikling eller styrt avvikling?"